

PALEOBIOGEOGRAFIJA KARBONSKIH BRAHIPODA PALEOTETISA – PRIMJER VELEBITA PALAEOBIOGEOGRAPHY OF CARBONIFEROUS BRACHIOPODS IN THE PALAEO-TETHYS – VELEBIT EXAMPLE

Mirko Japundžić^(a) & Jasenka Sremac^(b)

Fosilni brahiopodi su česti u gornjokarbonskim naslagama Velebita i Like (SIMIĆ, 1935; SALOPEK, 1948; JAPUNDŽIĆ, 2013).

Starost naslaga (kasimovij – gžel) određena je na temelju fuzulinidnih foraminifera, KOCHANSKY-DEVIDÉ, 1955; SREMAC, 2012).

Primjerci brahiopoda su determinirani i uspoređeni s listom ramenonožaca koje u literaturi navodi SALOPEK (1948). Načinjen je pregled 56 taksona brahiopoda ukupno do sada nađenih na ovom području prema njihovom pojavljivanju na terenu, te su revidirana imena fosila i njihova sistematika u skladu s najnovijim spoznajama (www.paleobiodb.org).

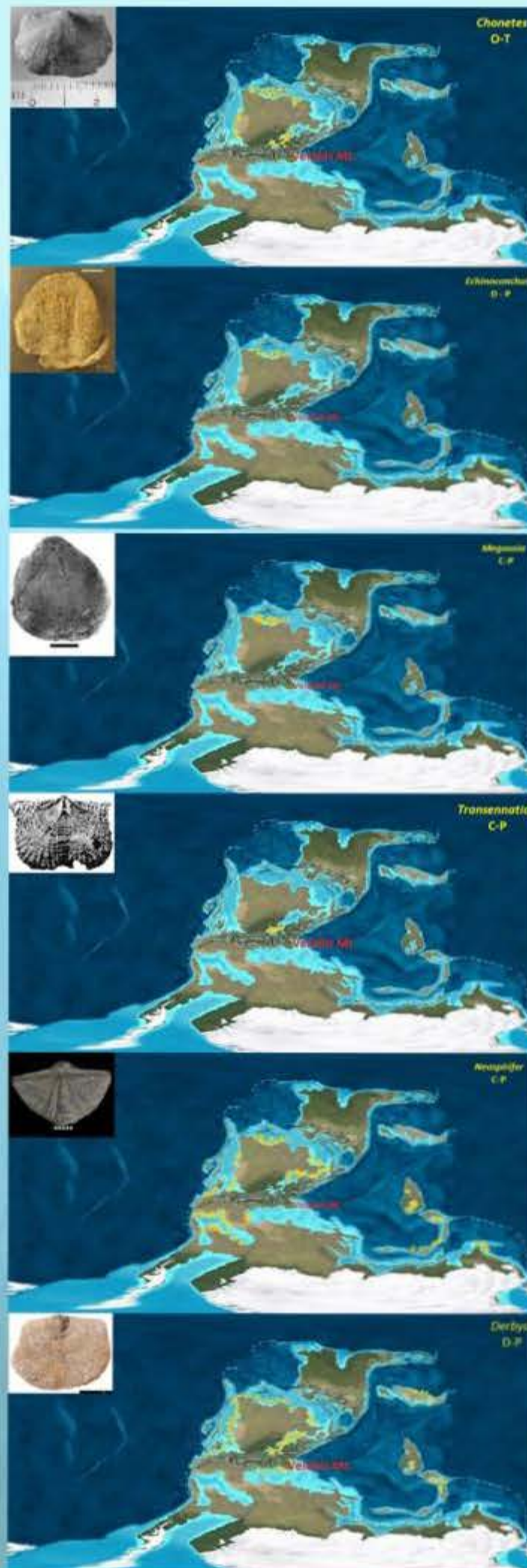
Analiziran je paleobiogeografski areal za karakteristične rodove (*Chonetes*, *Echinoconchus*, *Linoproductus*, *Megousia*, *Transennatia*, *Neospirifer* i *Derbya*). Tolerantni rodovi bili su široko rasprostranjeni u Paleotetisu, a često se može se pratiti i njihov razmjerno velik stratigrafski raspon (*Chonetes* od ordovicija do granice perm/trijas, *Echinoconchus* od devona do perma, *Derbya* od devona do trijasa). Ramenonošci osjetljiviji na uvjete u okolišu su užeg stratigrafskog raspona (*Megousia* i *Transennatia* g. karbon – perm) i nađeni su na manjem broju nalazišta u svijetu.

Nalazišta ramenonožaca bila su raspoređena duž šelfova karbonskog Paleotetisa, te se uklapaju u paleogeografske rekonstrukcije za taj period.

KONTAKT/CONTACT:

^(a) Gruška 16, 10 000 Zagreb, Hrvatska,
e-mail: mijapundzic@gmail.com

^(b) Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Geološki odsjek, Geološko-paleontološki zavod, Horvatovac 102a, 10 000 Zagreb, Hrvatska

Fossil brachiopods are common in the Pennsylvanian deposits of the Velebit Mt. (SIMIĆ, 1935; SALOPEK, 1948, JAPUNDŽIĆ, 2013).

Kasimovian-Gzhelian age was determined on the basis of the fusulinid foraminifera (KOCHANSKY-DEVIDÉ, 1955; SREMAC, 2012).

All together 54 brachiopod taxa were determined and taxonomically revised. Palaeobiogeography was studied for the most abundant taxa (*Chonetes*, *Echinoconchus*, *Linoproductus*, *Megousia*, *Transennatia*, *Neospirifer* i *Derbya*).

Tolerant taxa were widespread in Pennsylvanian oceans and often exhibit wide stratigraphic range (*Chonetes* from the Ordovician till the PTB, *Echinoconchus* from the Devonian to the Permian, *Derbya* from the Devonian to the Triassic). Sensitive taxa have shorter life-span (*Megousia*, *Transennatia*: Pennsylvanian-Permian) and more narrow geographic range.

Brachiopods were distributed along the shelves of Pangaea, and their areals fit well into palaeogeographic reconstructions.

LITERATURA / REFERENCES:

- JAPUNDŽIĆ, M. (2013): Karbonski brahiopoda Velebita. Diplomski rad.
- KOCHANSKY-DEVIDÉ, V. (1955): Karbonske i permske fuzulinidne foraminifere Velebita i Like I. Opći dio i karbon. Rad Jugosl. Akad. 305, 5-62.
- SALOPEK, M. (1948): O gornjem paleozoiku sjeveroistočnog podnožja Velebita i Like. Rad Jugosl. Akad. Znan. Umjetn., 274, 75 str.
- SIMIĆ, V. (1935): Gornjokarbonski fosili iz Like u Hrvatskoj. Vesnik geol. inst. Kralj. Jugosl., 4/1 (1934), 141-145.
- SREMAC, J. (2012): Influence of terrestrial sedimentation in Pennsylvanian rocks of Croatia. Geol. Croatica, 65/3, 273-282.

www.paleobiodb.org